

سِرِّ حَقِّ

در بیانِ طریق و طری و صراطِ یقیم عرفان

مهدی طیب

طیب، مهدی، ۱۳۳۱ -
 سزّحق: در بیان طریق وسطی و صراط مستقیم عرفان / مهدی
 طیب، - - تهران: سفینه، ۱۳۸۳
 ۲۲۲ ص.

ISBN:964-95772-1-5

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فی‌ا.
 نمایه.
 ۱. عرفان، ۲. تصوف، الف. عنوان.
 ۲۹۷/۸۳ BPT۸۶/۷۹
 ۳۹۹۸۶-۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

نشر سوره

نشانی: تهران، سید خندان، ابتدای بزرگراه رسالت، خیابان شهید کابلی، کوچه شهید آگاهی، شماره ۳۳
 کد پستی: ۱۶۳۱۷۶۷۵۱۱ تلفن و نمایر: ۸۴۶۵۴۱۶ صندوق پستی: ۱۴۱۸۵/۶۱۶ واحد نشر

مهدی طیب

سزّحق

در بیان طریق وسطی و صراط مستقیم عرفان

● چاپ: نخست، ۱۳۸۴، تهران ● شمارگان (تیراژ): ۱۵۰۰ نسخه ● چاپ: خدمات فرهنگی مطهر
 ● حروفچینی: ملیحه رضایی ● صفحه آرائی: محمّد طیب ● ویرایش: سودابه زینلی تهرانی
 ● قیمت: ۱۶۰۰ تومان ● شابک: ۹۶۴-۹۵۷۷۸-۱-۵ ● ISBN:964-95778-1-5

Printed in I.R.Iran

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

© All right reserved

فهرست اجمالی مطالب

۷	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: سرچشمه عرفان اسلامی
۵۵	فصل دوم: بررسی دلایل منکران
۸۵	فصل سوم: لغزش‌های نظری و عملی در سلوک
۲۰۷	سخن پایانی
۲۱۱	ضمائم

پیشگفتار

در مورد خاستگاه عرفان اسلامی و شیعی، دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. برخی دانشمندان مسلمان با عرفان به مخالفت برخاسته و آن را امری عارضی و وارداتی به حوزه اسلامی و شیعی می‌دانند و شواهد و دلایلی را در جهت اثبات نظر خود مطرح می‌کنند. برخی اسلام‌شناسان اسلام‌ستیز نیز اسلام و تشیع را فاقد غنایی قلمداد می‌کنند که بتواند خالق عرفان عمیق و عظیمی شود که عارفان مسلمان در قالب آثار نظم و نثر خود عرضه کرده و جهانیان را به ستایش و کرنش در برابر آن واداشته‌اند.

در برابر، باورمندان و علاقه‌مندان به عرفان اسلامی و شیعی، عرفان را همان اسلام و به خصوص همان تشیع ناب و اصیل دانسته و تمامی آموزه‌های عمیق و لطیف آن را مولود تعالیم قران و معصومین علیهم‌السلام می‌شمارند.

دو فصل نخستین کتابی که در دست دارید، به بررسی خاستگاه عرفان اسلامی و شیعی اختصاص دارد. فصل آغازین، روی‌کردی به اسلام را که پدیدآورنده عرفان اسلامی بوده، معرفی نموده است و به استناد آیات و احادیث، این حقیقت را که روی‌کرد مزبور زائیده خود اسلام و تشیع بوده و منشأ آن، قران کریم و سخنان و سیره معصومین علیهم‌السلام می‌باشد، تبیین کرده است.

دومین فصل، برخی استدلال‌های مخالفان عرفان را به اختصار مورد نقد، بررسی و پاسخ‌گویی قرار داده است و نادرستی استدلال‌های مزبور و ناکافی بودن شواهد و دلایل مخالفان را برای اثبات مدّعی آنان، روشن نموده است.

پس از مسلم شدن اصالت و صحّت عرفان اسلامی و شیعی، که مقدّمه ورود شخص به عرصه عرفان است؛ فصل سوم، به برخی اشتباهات و لغزش‌هایی که ممکن است در طیّ طریق عرفان، شخص به آن دچار شود، اشاره نموده و در هر مورد، به اختصار و اجمال، درست و شایسته را از نادرست و ناستوده، تفکیک کرده است و در قالب رهنمودهای کلی، راه مصونیت از ابتلا به اشتباهات و لغزش‌های نظری و عملی مزبور را معرفی نموده است.

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند: اليمين و الشمال مضلّة و الطريق الوسطی هی الجادة، علیها باقی الكتاب و آثار النبوة و منها منفذ السّنة و الیها مصیر العاقبة: راست و چپ، گمراهی، و راه میانه، جاده مستقیم است. قرآن و آثار نبوت، آن را سفارش می‌کند، و گذرگاه سنت پیامبر از آن راه است و سرانجام همه به سوی آن بازمی‌گردند.^۱ با استفاده از این تعبیر حضرت امیر علیه السلام منکران و مخالفان عرفان، از یک سو، و به لغزش مبتلایان و به خطارف‌تگانی در راه عرفان، از سوی دیگر، را می‌توان در اشتباه و گمراهی دید و سالکان و عارفان راستین را که پذیرای مکتب عرفانی اهل بیت علیهم السلام شده و در سلوک عرفانی خویش، به آن بزرگواران اقتدا کرده‌اند و نهایتاً اهل بیت علیهم السلام از درون، با جام خویش و به دست خود، به آنان شراب توحید نوشانده و از زلال ولایت سیرایشان ساخته‌اند، روندگان طریق وسطی^۲ و صراط مستقیم عرفان دانست.

آنچه در بین دو فصل نخستین و فصل پایانی کتاب، ناگفته به نظر می‌رسد، آداب سیر و سلوک عرفانی، و طریق تهذیب و تزکیه نفس، به

۱. سید رضی، نهج البلاغه، خطبة ۱۶.

عنوان مقدمه ضروری سلوک الی الله، از منظر مکتب اهل بیت علیهم السلام می باشد. سبب مسکوت گذارده شدن بحث مزبور در کتاب حاضر، این است که نویسنده، در قالب کتاب مصباح الهدی و دیگر تألیفات خود، کتاب ره توشه دیدار، و دو بخش پایانی کتاب مدیریت اسلامی، به طور مشروح به آن پرداخته است. در جلد دوم کتاب کاشف الاسرار مرحوم مولی نظر علی طالقانی، که با تصحیح و تعلیق نویسنده کتاب حاضر منتشر شده نیز این مبحث به تفصیل مطرح شده است. کتب مزبور مکمل کتاب حاضر، و کتاب حاضر مقدمه کتب مزبور به شمار می آید؛ لذا علاقه مندان و مصممان به تهذیب نفس و سلوک عرفانی، به مطالعه دقیق کتب مذکور، و بهره گیری از آموزه ها و رهنمودهای آنها، توصیه می شوند.

امید است اثر حاضر، به آنان که در آستانه آشنایی با عرفان، در مورد صحت و اصالت آن از نظر اسلام و تشیع، با تردیدهایی مواجه شده و نیز به آنان که درعین شیفتگی نسبت به عرفان، نگران دچار شدن به لغزش ها و اشتباهاتی پس از ورود به عرصه سلوک عرفانی می باشند، مددی مؤثر نموده و تردید و نگرانی های ایشان را برطرف کرده و برای آنان زمینه ساز سلوکی شایسته به سوی قله های کمال معنوی باشد.

بمنه و فضله

مهدی طیب

زمستان ۱۳۸۳